

Tudástőke konferenciák

2007. november 29-én elhangzott előadás

2.számú hírlevél 1. cikk - 2007. december

www.tudastoke.hu

dr. Barta Tamás

A tanulás öröme

Arisztotelész a *Metaphysica* című művében vallja: „Minden ember természeténél fogva törekszik a tudásra.” Ebben teljesen igaza van, de az már nem mindegy, hogy milyen az a tudás, és annak megszerzése okoz-e örömet? A kérdés megválaszolásához célszerű néhány kiváló személyiség gondolatait csokorba gyűjteni, hogy közelebb jussunk a tanulás lényegéhez.

Széchenyi így figyelmeztet bennünket: „Nem a tanulás és a tudományok mennyisége teszi az embert okossá, hanem azok megemésztése és jó elrendeltetése.” Hasonlóképpen vélekedik Kölcsey remekművében, a *Parainesisben*. „Törekedjél ismeretekre! De ismeretekre, melyek ítélet s ízlés által vezéreltetnek. E vezérlés híjával sok ismeret birtokába juthatsz ugyan, hanem ismereteid hasonlóak lesznek a szertelen sűrű vetéshez, mely gazdag növésű szálakat hoz mag nélkül. Ítélet által rendbe szedett, s keresztülgondolt ismeret ver mély gyökeret, s őriz meg a felületességtől, ízlés pedig adja azon kellemetes színt, mi nélkül a tudomány setét és zordon, mint a cellájába zárkózott remetének erkölce. Korunk sok ismeretet kíván, s ez jó oldalai közé tartozik, de sok ismeret után kapkodás könnyen oda viszen, hogy címmel és színnel elégedjünk meg, s e hibákra hajlás a kor rossz oldalai közt talán legrosszabb.”

Az idő országútján száguldván könnyen eljuthatunk Comenius gondolatsorához, aminek az önserkentő aktivitás a lényege. „Mivel a tudásnak örök vezérei és legbiztosabb alapjai az értékek, azért állandóan gondoskodnunk kell ébrentartásukról, mégpedig a saját tevékenységünkkel kell serkenteni őket. Ámde hogyan? Nos, ez a mi módszerünk éppen az érzékek serkentésére irányul, mert a tevékenységen alapul, amit tudniillik az ember maga tesz, arra lehetetlen nem figyelnie.”

De hát mit is értünk napjainkban a tanuláson? A **tanulás** olyan magatartásváltozás, mely a külvilág jelenségeinek észlelése folytán következik be. Az ember **tudatosan** csakis akkor hajlandó tanulni, ha oka van rá, célja van vele, és ha valami serkenti erre. Úgy is mondhatnánk, hogy a céljaival nő az ember. Aki pedig látja, hogy van értelme a szisztematikus tanulásnak, valahogy úgy jár, mint Edison, aki hitt magában, és tízezer sikertelen kísérlet sem tántorította el, hogy feltalálja az első működő izzólámpát.

Tudástőke konferenciák

2007. november 29-én elhangzott előadás

2.számú hírlevél 1. cikk - 2007. december

www.tudastoke.hu

Akinek célja van, az belülről motivált, és a küzdelem, a fáradság, a kudarc mind olyan tényező számára, mint a sportolónak a mérkőzés. A győzelemért minden nehézséget le tud győzni, mert a Himnusz csodálatos hangjánál, ami az emberi helytállás jutalmaként csendül fel, szinte nincs nagyobb öröm.

A tanulás létkérdésére, fontosságára fókuszált a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 1996-os párizsi miniszteri konferenciáján, amikor többek között kimondta:

- a) A tanulásnak egyre inkább egy egész életen át kell tartania (lifelong learning). Az erre való berendezkedés vezethet a gazdasági növekedés gyorsításához, fenntartásához.
- b) A nemzetközi munkaerőpiacon nagyjából azonos tudásanyagra van szükség (szakmai, módszertani és szociális kompetenciák).
- c) A felnőttoktatás különböző formáinak szerepe nő, újfajta oktatási módszereket és megfelelő informatikai háttérrel igényel.
- d) Kiegyensúlyozottabb kapcsolat szükséges az elméleti tudás és annak gyakorlati alkalmazása között.
- e) Kölcsönös kapcsolatra van szükség a „tanulás” és a „munka” között. Ez a jövő egyik útja az oktatás modernizálásának irányába.

Végiggondolva az öt lényeges szempontot, mindenképpen a cselekvőképes tudás – mint értékteremtő tanulás eredménye – világlik fel, azaz korunkban csak az tud boldogulni, aki a tudását alkalmazni is tudja. Az élethosszig tartó tanulás eszménye sem teljesen új keletű, hiszen John Dewey amerikai filozófus, a reformpedagógia egyik megalapozója, már az 1900-as évek elején így vélekedik: „A tanulás nem felkészülés az életre, a tanulás maga az élet.”

Figyelemre méltó az Európai Bizottság dokumentumai alapján összeállított szempontrendszer a felnőttkori tanulásról. Ugyanis kitűnik belőle az a komplexitás, amit századunk dinamikája, követelménye támaszt az oktatással szemben is.

Az oktatás, a tanulás négy tartópillére:

- megtanulni élni
- megtanulni tudni
- megtanulni cselekedni
- megtanulni másokkal együtt élni.

Tudástőke konferenciák

2007. november 29-én elhangzott előadás

2.számú hírlevél 1. cikk - 2007. december

www.tudastoke.hu

S ez valóban így van, hiszen a munkaadók a jövőben nemcsak szakmai hozzáértést igényelnek a munkavállalótól, hanem egy kompetencia-komplexumot, amelyben olyan személyiségjegyek is helyet kapnak, mint:

- társas viselkedés
- kezdeményezőkézség
- kockázatvállalás
- felelősségvállalás
- emlékezőtehetség
- esztétikai érzék
- etikus magatartás
- kommunikációs képesség, kulturáltság

Mindezek elsajátítása valóban arra figyelmezteti az egyént, hogy csakis akkor tud maradéktalanul eleget tenni az elvárásoknak, ha kialakítja azt az életstratégiáját, amelyben saját hivatása, mondatnánk, küldetése is benne van. Ezáltal érezni fogja az élet értelmét, amiért érdemes küzdeni és tanulni.

A tanuláshoz energiaforrásokra is szükség van. Ezek közül talán a legfontosabbakat érdemes áttekinteni:

- pozitív gyermekkori élmények a tanulásról
- az elismertség igénye
- sikerélmény a tanulásban
- idegrendszeri egyensúly
- serkentő baráti kör
- a siker és a kudarc megfelelő kezelése
- az idővel való gazdálkodás képessége
- elszánt küzdőképesség
- önbizalom és jókedv
- óvakodás a végletektől:
  - o mindent ide azonnal
  - o mindent vagy semmit
- kialakított életstratégia
- szakmai hiúság
- határozott szándék
- megfelelő családi háttér
- pozitív beállítódás
- egészséges életvitel
- konfliktusmegoldó képesség
- „csak azért is”
- lendület

Tudástőke konferenciák

2007. november 29-én elhangzott előadás

2.számú hírlevél 1. cikk - 2007. december

www.tudastoke.hu

Amikor az élet értelméről ír az ember, lehetetlen, hogy ne jutnának eszébe Márai Sándor nemes veretű gondolatai a bölcsességről: „Az okosság nem bölcsesség. Az okosság készség, idegrendszeri és értelmi fürgeség. A bölcsesség az igazság, a megnyugvás, az elnézés, a tárgyilagosság és a beleegyezés. A bölcsék társaságát keresd. Az okosokkal lehet beszélni. A bölcsékkel lehet hallgatni.”

Ehhez személyesen csak annyit tennék hozzá, hogy az élet értelmét megtaláló céltudatos tanulás örömteljes boldogsághoz vezethet.